

CHARLOTTE LANGE HALD OG SØREN LANGAGER

FORTÆLLING FRA EN CAMP LÆR FOR LIVETS LEARNING CAMP 2016

PUBLIKATION NR. 4 FRA FØLGEFORSKNING AF
LÆRINGSPROGRAMMET LÆR FOR LIVET

AARHUS
UNIVERSITET
DPU

Charlotte Lange Hald
og Søren Langager

Fortælling fra en camp – Lær for Livets Learning Camp 2016

Publikation nr. 4 fra følgeforskning af
læringsprogrammet Lær for Livet

DPU, Aarhus Universitet, 2018

Titel:

Fortælling fra en camp – Lær for Livets Learning Camp 2016

Serietitel og nummer:

Publikation nr. 4 fra følgeforskning af læringsprogrammet Lær for Livet

Forfattere:

Charlotte Lange Hald og Søren Langager

Udgivet af:

DPU, Aarhus Universitet, 2018, Afdeling for Pædagogisk Sociologi

Emneord:

Lær for Livet, intensive læringsforløb, anbragte børn, faglig, social og personlig udvikling, campmodellen, 2016

Finansiel støtte:

Projektet er finansieret af Egmont Fonden

© 2018, forfatterne

2. udgave

Kopiering tilladt med tydelig kildeangivelse

Omslag og grafisk tilrettelæggelse:

Knud Holt Nielsen

Forsidefoto:

Colourbox.com

ISBN:

978-87-7684-587-2

Feltstudiet *Fortælling fra en camp – Lær for Livets Learning Camp 2016* udarbejdedes i 2016-2017. Den er nu udgivet som selvstændigt bilag til rapporten *Lær for Livet – learning camp modellen, mentor-ordningen og brobygningsindsatserne*, som er publikation nr. 5 fra følgeforskningsgruppen.

Indhold

INTRODUKTION TIL FORTÆLLINGEN	5
MÅL OG INDHOLD I LEARNING CAMP	5
FORTÆLLINGENS OMDREJNINGSPUNKTER	9
MODTAGELSESEANCEN – BILLEDET PÅ DEN 'ENERGIFYLDTE' STEMNING	9
FÆLLESSKABET GENNEM VIRKEMIDLER	12
UNDERVISNINGENS VIRKEMIDLER	18
DE EKSTRA VOKSENRESSOURCER OG KONCENTRATIONSBEVÆR	22
UNDERVISNINGENS UDFORDRINGER	24
"DET ER FEDT, MAN FÅR NYE VENNER" – BØRNEPERSPEKTIV	26
INTENSITETEN FOR BÅDE BØRN OG VOKSNE – KONFLIKTER, HJEMVE OG TRÆTTE MEDARBEJDERE	30
FAGLIG SPARRING OG FORSKELLIG FAGLIG BALLAST	35
LITTERATUR	40

Introduktion til fortællingen

"Just dance dance dance dance" lyder en del af omkvædet på dette års camp-sang af Justin Timberlake "Can't stop the feeling". En sang, som lægger op til en bestemt følelse – en bestemt 'campånd', der danner rammerne omkring dette års sommercamp. "Det er den her særlige følelse, vi søger at skabe," udtaler campchefen (Interview 2). Den gode stemning er en helt bestemt strategi for Lær for Livet. En strategi, som bygger på at skabe tryghed gennem en helt særlig positiv stemning: *"Tryghed, tillid og motivation er de tre ting, som er bærende for vores arbejde. Børnene mærker, at de voksne er der 100 procent – at det ikke er et 8 til 16 job, men at de voksne er her frivilligt. Det, at vi er her i en afgrænset periode, giver en energi og udstråling, som man måske ikke møder så mange andre steder,"* vurderer kulturchefen (Camprapport, 2015).

Citatet fra kulturchefen på sidste års camp illustrerer projektets vision om et såkaldt 'kulturelement', der bygger på tryghed skabt af engagerede og glade voksne. Kulturelementet indebærer alt fra bestemte fysiske artefakter, ritualer, campdans, at give high fives, de såkaldte boogaloos, kalde- og svarsange, samt opbygningen af den bestemte "campstil" (Ibid.). Denne rapport omhandler disse særlige 'virkemidler' i campens kulturelement, som opbygges for at skabe tryghed, fællesskab og ikke mindst fundamentet for den gode læring på campen for Lær for Livets målgruppe af anbragte børn. Rapporten belyser, hvordan medarbejdere skaber denne helt særlige kultur, som vurderes at være fremmende for både børnenes faglige, sociale og personlige udvikling. Hertil berører rapporten, hvordan børnene synes at reagere på kulturelementet og de særlige 'virkemidler', som anvendes af medarbejderne på campen.

Mål og indhold i Learning Camp

Lær for Livets sommercamp danner rammerne om opstarten for de anbragte børn, som indtræder i Lær for Livet-projektet. Lær for Livet dækker over en 10-årig indsats for at sikre i alt 1.000 anbragte børn mellem 9 og 13 år en 'omsorgsfuld læring', som Lær for Livet betegner som projektets målsætning. Ud over den indledende Learning Camp på 14 dage af børnenes sommerferie, bygger Lær for Livets indsats for anbragte børn på yderligere to kortere camps det første år. Herefter samles børnene én gang om året på en Learning Camp i et i alt seksårigt forløb. Learning Campene suppleres med en men-

torordning, hvor hvert barn får en frivillig voksen tilknyttet som mentor, der har til opgave at støtte op omkring den faglige udvikling og 'lyst til læring', som der på Learning Campen er skabt fundamentet for. Projektets tredje ben defineres som "Lær for Livet brobygning – forankring af læring" og omhandler indsatser, der skal styrke sammenhængen mellem det, barnet lærer i Lær for Livet, og børnenes hverdag i skoler m.m. (Lær for Livet 2017b).

Siden første Learning Camp i 2013 er omkring 100 børn om året startet op i Lær for Livet gennem to ugers læringscamp. Formålet er defineret som følger: *"Lær for Livets Learning Camps har som mål at fylde faglige huller og give succesoplevelser, som kan være et afsæt for drømme og lyst til læring. Det sker gennem undervisning, som er målrettet den enkeltes behov, hvor fokus er på dansk og matematik samt på børnenes personlige og sociale kompetencer"* (Lær for Livet 2017a).

Som ovenstående målsætning illustrerer, tager Learning Camps udgangspunkt i det enkelte barns behov, og formålet er både at skabe et såvel fagligt som personligt og socialt løft. Børnene testes i begyndelsen af campen i dansk og matematik, og testene danner grundlag for holdinddelinger samt differentieret undervisning. Målene for sommerens Learning Camps er udspecificeret som følger:

- Barnet får et fagligt løft og får lukket faglige huller i læsning, stavning og matematik.
- Barnet får en øget lyst til læring.
- Barnet får strategier til at styrke sin egen læring, som kan anvendes i nye og ukendte læringssituationer.
- Barnet får styrket sit selvbillede og sin selvtilid gennem udvikling af sine personlige og sociale kompetencer.
- Barnet øger sin trivsel og selvtilid til at navigere i et udfordrende liv.

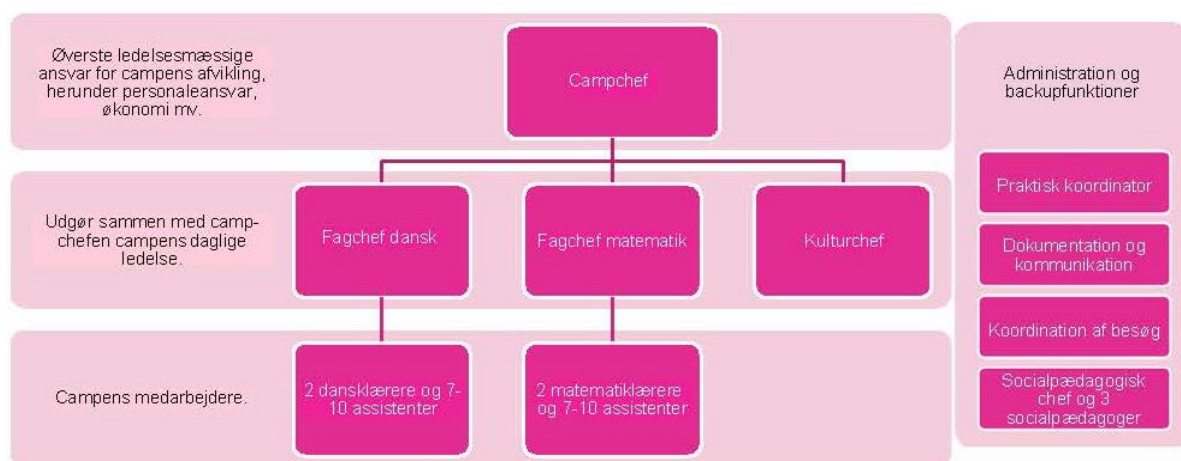
(Camp Håndbog 2016)

Som noget nyt er dette års Learning Camp delt op i to camps – én i Jylland og én på Sjælland. Her er de ca. 100 børn delt op efter alderstrin, hvor børnene på den ene camp er mellem 9 og 11 år og på den anden camp mellem 12 og 13 år (Camp Håndbog 2016, s. 6). Den nedenstående rapport bygger på campen for børn mellem 9 og 11 år. På hver camp er børnene delt op i fire zoner – rød, gul, grøn og blå. De røde og gule zoner er pigezoner opdelt efter alder, hvor de røde zoner er for de yngste piger. På lignende vis er grøn zone for de yngste drenge og blå zone for de ældste drenge på hver camp. Zonerne er placeret på særskilte gange, hvor børnene har deres værelser, sover og tilbringer

mange af timerne uden for undervisning og andre planlagte aktiviteter. Her er også fællesrum og hver aften har zonerne zonemøder.

Til hver zone er tilknyttet en uddannet lærer eller lærerstuderende samt 4-5 teach first-studerende, også kaldet lærerassistenter. At være teach first-studerende er en graduate-stilling hos Teach First Danmark. Graduate-stillingen er en toårig uddannelse, hvor bachelorer, kandidater og ph.d.'er fra universitetet får mulighed for supplerende uddannelse. Efterfølgende kan disse graduate-studerende gå ud og blive undervisere på folkeskoler m.m. (Teach First Danmark 2017).

Udover over at være tilknyttet en zone – og være kontaktperson for 2-3 børn i zonen – er lærerne og lærerassistenterne opdelt i dansk eller matematik og står for gennemførelsen af henholdsvis dansk- og matematikundervisningen, hvor lærerne har det overordnede ansvar. Der er herudover tilknyttet en fagchef i dansk og en i matematik, to socialpædagoger, en praktisk koordinator, en medarbejder til 'dokumentation og kommunikation' og en campchef, som har det overordnede ansvar for campen og sidste ord i forhold til eksempelvis hjemsendelse af børn, når nødvendigheden for dette opstår. Figuren nedenfor illustrerer medarbejdergruppen:

(Camp Håndbog 2016, s. 8)

Som det også fremgår af ovenstående figur, har hver camp en kulturchef, som står for det kulturelement, som er berørt i rapportens indledning. Kulturelementet omhandler det at skabe en tryk og imødekomende kultur og stemning på campen, således at børnene hurtigt bliver en del af det frugtbare fællesskab på campen:

"En stor del af succesen med Learning Camp ligger i høj grad i det særlige, der binder børn og voksne sammen på campen. Det kan være i form af fællessange, kampråb, rutiner og

ritualer, som er fælles. Her spiller kulturchefen på campen en vigtig rolle, fordi vedkommende er ansvarlig for at skabe de ritualer og den kultur, der gør, at børnene behandler hinanden og de voksne med anerkendelse og respekt.” (Lær for Livets årsrapport om Learning Camp, 2015, s. 22).

Citatet illustrerer positive erfaringer fra det tidligere års camp. Både når det kommer til faglig fremgang samt den personlige og sociale udvikling, som vurderes mærkbar af lærere og børnene selv (Camprapport, 2014 og 2015). Herunder viser tidligere erfaringer, at det for en stor del af børnenes vedkommende er yderst betydningsfuldt at opleve miljøskifte og fællesskab med andre anbragte børn. Denne rapport bygger videre på de sociale aspekter af at være på camp, på alt det der ligger ud over – men også understøtter skoledelen – den faglige udvikling. Rapporten skal derfor ses som et supplement til de data og tests, som foretages af børnenes faglige udvikling, når børnene er på camp.

Fortællingens omdrejningspunkter

Den nedenstående beskrivelse bygger først og fremmest på et observationsstudie på campen. Efter campens afslutning er observationerne suppleret med interviews med fem ud af de 29 medarbejdere. Rapporten underbygges yderligere af data fra Lær for Livets egne spørgeskemaundersøgelser, hvor henholdsvis medarbejderne og børnene skriftligt har evalueret campen. Hvor det har været meningsfuldt at inddrage dem, er der ligeledes suppleret med de skriftlige evalueringer fra 'søster-campen' for de ældste børn. Rapporten tager sit udgangspunkt i spørgsmålene om, hvad det vil sige at være på en Learning Camp? Hvordan er det for børn og voksne at være en del af en Learning Camp? Hvad er det for en unik stemning, som synes at opstå på Lær for Livets Learning Camp? Og hvordan skaber og faciliterer Lær for Livets voksegruppe de præmisser, som ligger til grund for arbejdet med øget selvværd, faglige succeser og et stærkere tilhørsforhold til skolen, som er Lær for Livets målsætninger?

Rapporten er holdt i en fortællende form, hvor fokus er på at skabe en fortælling om dagligdagen på campen og ikke mindst dagligdagens 'stemning' – på de unikke bånd og den 'campånd', der skabes i interaktionen mellem medarbejdere og børn samt børnene imellem. Som rapporten skrider frem, vil der ske en bevægelse fra observationerne til de refleksioner og anbefalinger, som medarbejderne lægger vægt på i deres evalueringer og interviews.

Modtagelsesseancen – billedet på den 'energifyldte' stemning

Den særlige stemning, som der på campen søges skabt som fundament for et godt fællesskab og hertil et godt læringsmiljø, udspiller sig allerede som det første, børnene oplever på campen. Bannere af flag og en rød løber er blevet lagt frem, klar til campens børn og de voksne, der følger børnene til campen. Der er musik lige inden for dørene, hvor de voksne, som ikke står helt ude ved vejen for at krydse børnene af, er placeret. Her står medarbejderne over for hinanden i to rækker. Der er sat 'glad' musik på, og der klappes i takt med musikken, danses lidt rundt på stedet, og flere af de voksne synger med på musikken. Rummet er fyldt op af stemningsfulde voksne, der venter i spænding på campens børn – og ikke mindst de børn, der skal være i den zone, som de selv er tilknyttet:

"Det her med modtagelsen af børnene, der kan man mærke blandt os voksne, at der er en spænding i, hvad det er for nogle børn, der kommer her, og hvordan det mon kommer til at være med dem, man får, nede i vores zone. Der er jo en kæmpestor spænding, og vi har også snakket rigtig meget om, hvordan vi modtager de her børn, hvordan vi gør det fedt for dem at komme ind. Netop det med at de skal blive vist, at "hey, det er noget fedt, vi kommer ind til, det er nogle, der rigtig gerne vil jer, og det skal være fedt at være her" (Interview 3, s. 7)

Medarbejdernes beskrivelse af, hvordan stemningen bliver bygget op omkring, at 'det skal være fedt' – og at medarbejderne rigtig gerne vil børnene, giver genklang i det indledende citat, hvor sidste års kulturchef omtaler, hvad det er for en særlig energifyldt stemning, medarbejderne gerne vil skabe for campens børn. En stemning fyldt op af, at der på denne camp skal ske noget helt specielt, og at de voksne er klar og 'på' til finger-spidserne. Skabelsen af den særlige, energifyldte stemning bliver ligeledes italesat i medarbejdergruppen, lige inden børnene ankommer. På et medarbejdermøde bliver dagens program løbet igennem, og 'den gode modtagelse' bliver berørt. Til sidst i mødet tager kulturchefen teten og 'sender' god energi rundt i voksengruppen. Den gode energi synes medarbejderne at tage til sig og med ned i modtagelsesgangen.

Billedet stammer fra Lær for Livets Facebook-side og viser modtagelsen på 'søster campen' og illustrerer samtidig, hvordan de voksne står klar til at modtage børnene ved at lave 'bølge' med hænderne, hver gang et barn ankommer til campen, sammen med det obligatoriske råb; "åhhhhhhho".

Da det første barn ankommer til campen, bliver barnet straks taget imod af en medarbejder, som tilhører den zone, som barnet skal være i. Medarbejderen giver barnet det navneskilt, som det skal gå rundt med resten af campen, og medarbejderen tager barnet og de voksne, som følger barnet til campen – det kan være børnenes plejeforældre, forældre eller medarbejdere fra et opholdssted, med op til de andre ventende medarbejdere, der med bølger og hujen tager imod barnet som illustreret på ovenstående billede, hvor flere råber "velkommen!". Nogle af børnene har også søskende eller plejesøskende med, og nogle af disse har selv været på camp tidligere og kender modtagelsesseancen.

Børnene, der kommer ind til denne særlige modtagelsesseance, reagerer forskelligt på velkomsten. Et barn har hænderne over hovedet og smiler bredt over modtagelsen, mens en anden virker lidt overvældet og går helt omfavnet af den kvinde, som barnet følges med. Det virker, som om barnet prøver at gemme sig lidt bag kvinden. Størstedelen af børnene reagerer med at kigge ned i jorden, når de skal igennem 'korridoren' af voksne, som om de er lidt generte, men samtidig ofte med et lille smil på læberne over modtagelsen og med enkelte 'high fives' til medarbejderne. Børnenes medfølgende voksne smiler mere åbenlyst, holder hovedet oppe og får øjenkontakt med flere af Lær for Livets voksne. Denne forskel i reaktion mellem børn og voksne tydeliggør, at det for nogle børn kan virke overvældende at blive mødt på denne helt særlige måde. Til spørgsmålet om, hvordan de voksne oplevede at være en del af denne modtagelsesseance, uddyber én af medarbejderne, at det kan virke grænseoverskridende:

"Ja, det var ret sjovt at være med til, at se dem komme der. Og det sjove var jo, at da vi selv ankom dagen inden, så de, der var der, de gjorde det samme for os! Så stod de der og dansede, og man skulle give dem 'high fives', og jeg syntes, det var vildt grænseoverskridende. [...] man kunne også se det på børnene, der var nogle af dem, der trak sig helt sammen og faktisk syntes, det var vildt grænseoverskridende. Men alligevel også lidt fedt, ikke? Altså, det er jo god stemning, når man kommer ind til sådan en flok dansende bjørnehoveder, der står og vil give 'high fives', ikke? (Interview 1, s. 9)"

Som medarbejderen pointerer, kan modtagelsesseancen virke overvældende – også da hun selv prøvede det på egen krop, men alligevel står indtrykket af en god og 'fed' oplevelse tydeligt: "Det er sjovt at være med til", hvilket desuden er den holdning, som går igen hos alle de interviewede medarbejdere. Modtagelsesseancen er børnenes første møde med de voksne på camp, og her mødes de af 'atypiske' voksne, som medarbejderen betegner det, "... en flok dansende bjørnehoveder". En anden medarbejder supplerer denne forståelse med at pointere, at det er en måde, børnene ikke er vant til at se voksne opføre sig på (Interview 3).

Modtagelsen giver dermed børnene det første indtryk af, hvad det vil sige at være på camp – og hvordan de er omgivet af energifyldte voksne, som 'vil dem'. Derfor er modtagelsen også her fremhævet som startskuddet til at skabe den unikke stemning, som campen ønsker at skabe. Afskeden med børnene foregår på lignende vis, hvorved børnene også bliver sendt hjem med 'god energi'. Modtagelsen og afskeden er langt fra de eneste områder, hvor campens særlige, energifyldte stemning slås fast, og hvor de voksne agerer på en helt særlig måde over for børnene. Dette sker også gennem den daglige campdans, som medarbejderne hver morgen danser sammen med børnene, eller gennem de vedvarende 'high fives', medarbejdere giver, hver gang de møder et barn på deres vej, når børnene er blevet inddelt på hold, eller når børnene har gjort noget godt – gerne efterfulgt af ytringen: "Det er god campstil!".

Fællesskabet gennem virkemidler

I ovenstående afsnit er der peget på nogle af de virkemidler, der benyttes på campen til at skabe camp-stemningen. Idéen bag brugen af de mange virkemidler uddyber camp-lederen som følger:

"Jeg tænker, at en af grundene til, at vi kan tage de store skridt, som vi tager med børnene, det er, at vi får skabt et særligt univers sammen med dem, en særlig måde at være sammen på, en særlig kultur, og det gør vi på mange forskellige måder. Det gør vi med artefakter, vi vil jo gerne lynhurtigt have etableret et fællesskab, og det kan man fx gøre ved at trække den samme T-shirt over hovedet på alle: "okay, så er vi faktisk i samme båd" [...] Det kan man gøre med boogaloos og andre kalde- og svarsange [...] Det kan man gøre ved at etablere rutiner og bestemte måder at gøre tingene på, som vi forsøger med morgensamlingen med postkassen, og måden vi er sammen på i spisesalen, og vi etablerer et fællesskab, en kultur, som både er vigtig i forhold til campens afvikling: "vi hører sammen, vi er et fællesskab, vi skal på en rejse sammen. Og der lukker jeg også de [andre, red.] voksne ind, og de får lov til at komme tæt på mig på en anden måde"... (Interview 2, s. 11-12)

Skabelsen af et fællesskab anskues som fundamentet for at kunne skabe de faglige resultater med børnene, som de forventes at opnå via campen. Det handler om at skabe 'et særligt univers' sammen med børnene byggende på et trygt fællesskab. "Ritualer skaber tryghed og tillid", hedder en overskrift også i Lær for Livets egen camprapport fra 2015. Som påpeget af campens leder i det ovenstående interview bruges der særdeles mange virkemidler til dette. Der er eksempelvis også disse boogaloos, som bl.a. høres ved hvert måltid, henvendt til køkkenpersonalet:

Kulturchefen: "Skal de have et tak for mad"

Børnene: "De skal have et tak for mad"

Kulturchefen: "Skal de have et tak for mad"

Børnene: "De skal have et tak for mad"

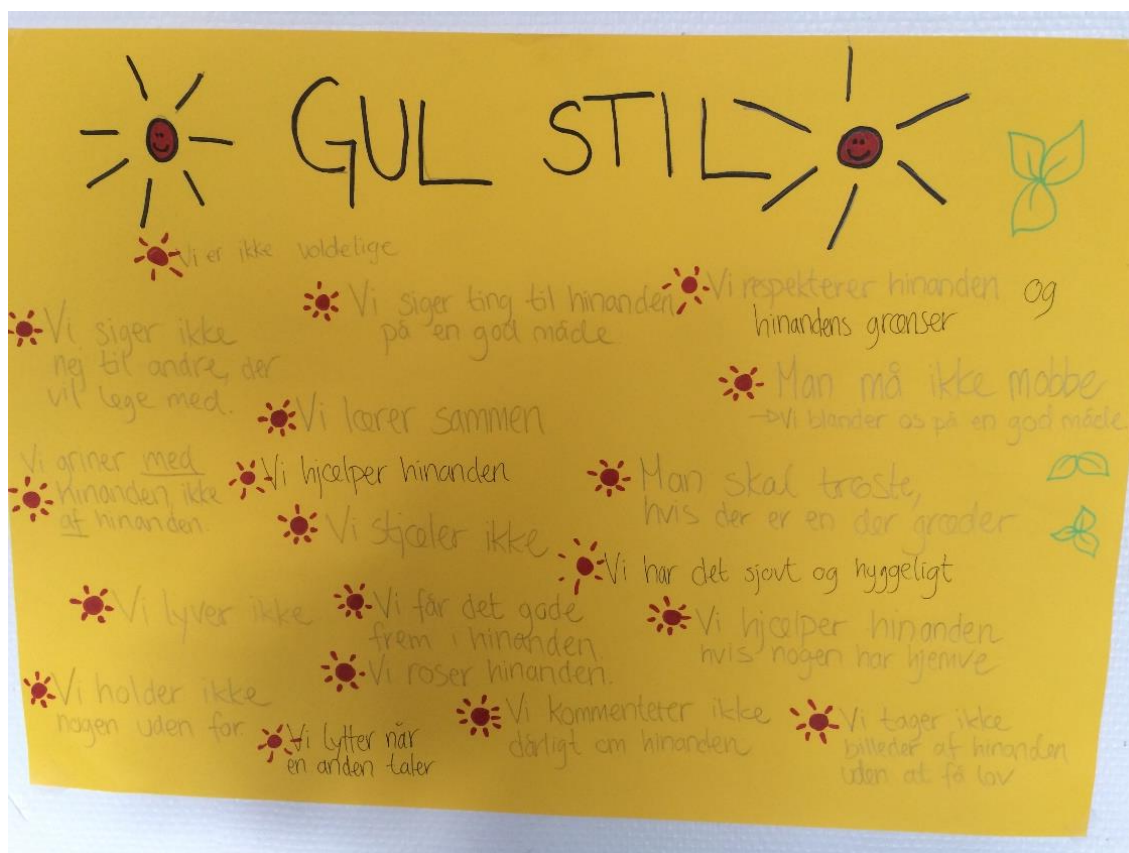
Alle: "Tak for mad, Tak- tak for mad. Tak for mad. Tak-Tak for mad"

(Imens børn og voksne bevæger armene fra side til side over hovedet).

Det interessante i denne sammenhæng er, hvordan en stor del af børnene hurtigt tager virkemidlerne til sig. Om det handler om at synge med på de her boogaloos, danse med på campdansen eller iføre sig campens særlige T-shirt, så gør en stor del af børnene det. Allerede hurtigt efter den omtalte modtagelsesseance den første dag går der ikke lang tid, inden de første børn løber rundt i de T-shirts, som er særlig lavet til campen, eller de begynder at give hinanden og de voksne 'high fives'. Hvis medarbejderne enkelte gange glemmer at starte "tak for mad-boogalooen", begynder børnene ligeledes efter kun få dage selv at pointere, at nu mangler der at blive sunget "tak for mad".

Et andet bevidst virkemiddel findes i brugen af ytringen: "Det er god campstil". Dette siger medarbejderne gentagne gange til børnene, når børnene eksempelvis har været søde over for hinanden, hjulpet hinanden eller læst højt for hinanden i læsebåndet. Denne sproglige ytring er ligeledes noget, som nogle af børnene tager til sig hen ad vejen undervejs på campen, hvor man ind imellem hører børnene sige til hinanden: "Hey, det er god campstil", til tider efterfulgt af en 'high five'.

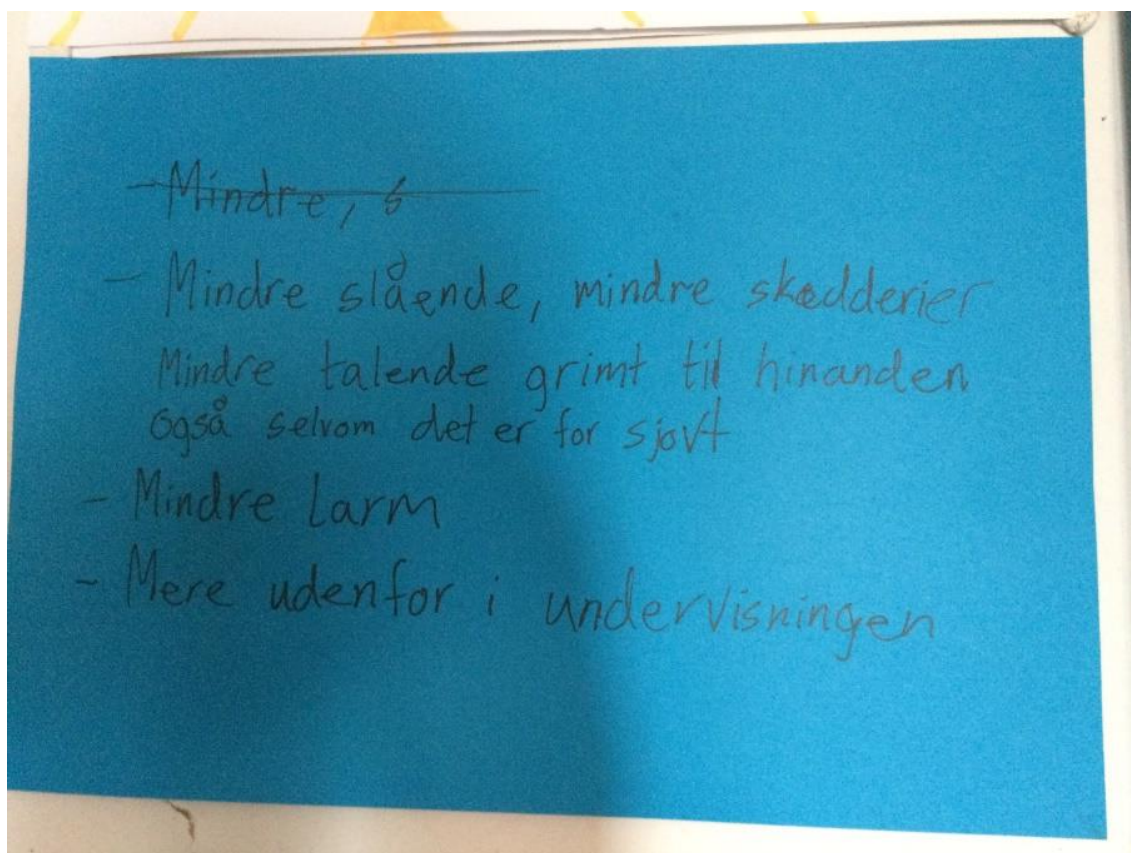
Inden for de første dage på campen er der desuden hængt en planche op i en af pigozonerne, hvor "god campstil" er erstattet med en særlig 'gul stil':

Planchen hænger i gul zone og illustrerer, hvordan det i gul zone ønskes, at man skal opføre sig over for hinanden. "Vi siger ikke nej til andre, der vil lege med", illustrerer eksempelvis ønsket om, at ingen må holdes uden for af de andre – og at alle skal være en del af fællesskabet i zonen, hvor "man ikke må mobbe", og "vi griner med hinanden og ikke ad hinanden", synes at udtrykke, hvordan børnene ønsker at omgås hinanden med en god omgangstone.

Planchen er udarbejdet i samarbejde med medarbejderne i den respektive zone, men udtrykker netop børnenes egne ord. Planchen i gul zone er dog ikke enestående, idet der også i flere af de andre zoner hænger plancher om, hvordan man behandler hinanden i de respektive zoner.

I en af drengenes zoner hænger der eksempelvis nedenstående plakat, hvor der særligt er fokus på, hvad børnene gerne vil have mindre af:

På planchen nævnes yderligere, at børnene gerne vil være mere uden for i undervisningen. På dette års sommercamp var det ofte dårligt vejr, hvorfor en del af den undervisning, som var planlagt til at foregå udenfor, blev flyttet indenfor. Til stor ærgrelse for både børn og voksne – og måske endda undervisningen i sig selv, hvilket berøres i afsnittet "Undervisningens virkemidler".

Begge de ovenstående plancher påpeger på forskellig vis den ønskede adfærd på campen, samtidig med at plancherne fungerer som en vedvarende påmindelse om, hvordan man ønsker at omgås hinanden. Plancherne indgår dermed som virkemidler til 'den gode opførsel' og bliver ofte henvist til i de respektive zoner.

Mønstret om en "god campstil", hvor børnene skal have det godt internt, synes ligeledes forstærket af, at børnene hver aften til zonemøderne er igennem punktet: 'anerkendelse'. Her skal børnene på skift fokusere på og give udtryk for, om der i løbet af dagen har været nogle af de andre fra zonen, der har gjort noget godt for sig selv eller andre. I en af pigezonerne bliver der desuden i et fællesskab mellem børn og voksne sendt "hjertekys" til de personer, som har gjort noget godt i løbet af dagen. Dette illustreres ved, at alle de andre end den pågældende pige eller medarbejder, der er blevet fremhævet for at gøre noget godt i løbet af dagen, laver hjerter med deres fingre, sætter dem op til munden, laver 'kysmund' og sender hjerterne afsted mod det fremhævede barn eller

voksne. På disse zonemøder er der næsten ikke grænser for, hvad man kan blive rost for. Både når nogen har hjulpet én med eksempelvis regnestykker i undervisningen eller på anden måde har vist sig som en god kammerat, men det kan sågar også være, at nogen bliver rost for at 'have slået en skid'. I forlængelse heraf synes der at opstå nogle tydelige forskelle på, hvordan henholdsvis drengene og pigerne tager imod de forskellige virkemidler, hvor der særlig opleves en tendens til, at drengene finder det særlig morsomt at dreje 'anerkendelsesrunden' over på eksempelvis anerkendelse af at "slå en højlydt skid" og andre fjollede bemærkninger. Dette illustrerer en vedvarende udfordring for medarbejderne i at fastholde børnene i disse anerkendelsesrunder, som der er planlagt hver aften til zonemøderne – en udfordring, som ligeledes findes i pigezonerne.

Kønsforskellene i modtagelsen af virkemidler

De ovenstående virkemidler synes overordnet at have en positiv effekt på børnene. Igenem campopholdet tegner der sig dog et mønster af, at nogle af virkemidlerne fungerer bedre i forhold til pigerne end drengene. Campdansen er et eksempel på, hvordan der ofte er en del af drengene, flere gange op til 10 drenge ad gangen, som på forskellig vis vælger ikke at deltage i campdansen. Campdansen danses hver morgen til morgensamling, hvor det gentagne gange er drenge, som ikke ønsker at deltage, ofte på trods af medarbejdernes utallige forsøg på at få dem med. Nogle af drengene reagerer med at stå stille ude på gulvet, andre prøver at snige sig væk eller at sætte sig ned bagved. Pigerne derimod synes i større grad at ville give sig i kast med dansen. Et kønsmønster, som måske heller ikke uden for campen ville være så ualmindeligt. Mønstret går ikke igen hos alle drenge og alle piger, da der også er piger, som nogle dage nægter af danse campdans, og drenge, som lever sig livligt ind i campdansens koreografi. I denne sammenhæng er det også væsentligt at pointere, at samtlige børn, ifølge de voksnes udtalelser, dansede campdans foran deres forældre, plejeforældre m.m. på campens sidste dag (Interview 5, s. 7-8), hvilket giver et billede af, at også drengene gerne ville vise sig som en del af campen over for deres nære voksenrelationer.

Der ses ligeledes en tendens til, at der er flere af drengene, der ikke 'rækker hånden op' sammen med resten af campens børn og på opfordring af de voksne som et virkemiddel til at få ro. Ved boogaloos ses flere drenge gøre nar ad sangene og de andre børn ved eksempelvis at skære ansigter, når de synger med. En anden taktik, der gentagne gange udøves af nogle af drengene, er at overdøve alle de andre børn ved at synge meget højere eller næsten råbe sangen. En af de interviewede medarbejdere peger desuden på dette mønster hos nogle af drengene:

"... Altså også alt det der "boogaloo"-show, det tror jeg også, der var nogle af de store drenge, som tænkte "Hold nu kæft mand... Hold nu kæft med det boogaloo". Det var ikke ved hvert måltid, men i hvert fald hver dag, hvor jeg tror, der var nogen, som syntes, det var lidt... Jeg kunne også bare mærke på mig selv at skulle være med til at skabe den ramme, hvor jeg tænkte: kan vi ikke bare sige tak for mad i dag – kunne det ikke være rart? (interview 5, s. 7-8)

Som medarbejderen bemærker, er det ikke kun nogle af drengene, som kan 'få nok' af eksempelvis at synge boogaloos ved måltiderne, dette synes medarbejderen også selv kunne blive for meget til tider. At medarbejderne kan føle, at virkemidlerne bliver intense, berøres senere i afsnittet *"Intensiteten for børn og voksne"*.

Undervisningens virkemidler

I de ovenstående afsnit er det berørt hvilken særlig form for stemning, fællesskab og samhørighed, der søges skabt mellem børnene og de voksne. Fællesskabet og trygheden pointeres fra campens ledelse som fundamentet for barnets personlige og sociale udvikling, men ligeledes også for den faglige udvikling, som Lær For Livet grundlæggende har fokus på at støtte op omkring.

De særlige virkemidler og den unikke campstemning trækkes derfor ligeledes med ind i undervisningen. Virkemidlet omkring at "klappe" eksempelvis morgensamlingerne i gang benyttes også i forbindelse med opstarten på undervisningen. Hver gang børnene går ind i klasseværelserne, startes der noget musik, og en af lærerne eller lærerassistenterne begynder at klappe i takt med musikken, hvilket størstedelen af børnene ofte også hurtigt gør. Lige i det øjeblik musikken stopper, giver alle et stort klap fra sig. En af medarbejderne forklarer sin oplevelse af dette virkemiddel således: *"Det havde den der samlende effekt. Det fik børnene til lige at få fokus det rigtige sted hen."* (interview 1, s. 10)

En anden medarbejder deler ligeledes de positive erfaringer med undervisningen og uddyber, hvorledes det at klappe undervisningen i gang medfører *"positivitet og struktur"*:

"Ja. Og det er en lidt anderledes måde at starte undervisningen op på. Men man kan også sige, at det går lige fra sådan noget positiv musik og klappen, og så stopper man. Der er jo noget struktur i det i virkeligheden. Man kommer i gang med noget positivitet, og man ved også, at der bliver klappet på denne her måde, og det stopper lige præcis på dette her tidspunkt i sangen. Så der er noget struktur i det, det synes jeg bestemt." (interview 3, s. 14)

"Fokus", "struktur" og "positivitet" er alle udtalelser, der refererer tilbage til Lær for Livets opbygning af campen og pædagogiske redskaber til at nå målene for campen. Medarbejdernes oplevelser af effekten af de konkrete virkemidler peger her i retning af, at det netop har den ønskede effekt. Virkningen af 'at klappe undervisningen i gang' stemmer ligeledes overens med observationerne af undervisningsstarten. På trods af uro og andre former for aktiviteter i begyndelsen af undervisningen synes campsangen altid at skabe fokus og struktur i form af: "At nu skal vi i gang med en aktivitet", herunder undervisning. Dette illustreres i følgende beskrivelse fra observationsnoterne af opstarten på en matematiktime:

Matematiktimen skal til at gå i gang. De fleste af børnene tilhørende klasseværelset går direkte ind og sætter sig, efter de har checket ind på døren¹. Nogle børn render stadigvæk rundt ude på gangene, hvor flere voksne prøver at få dem ind i klasseværelserne. Inde i klasseværelset sidder nogle af børnene og tegner, andre taler sammen rundt om bordet. Ved to af bordene sidder børnene to og to, ellers er der 4-mands borde og et 5-mands bord. Der bliver delt matematikhæfter ud, imens en sidste dreng bliver fulgt ind og hen på sin plads af en af socialpædagogerne. Snart bliver campsangen sat på. Så snart campsangen lyder ud af den rullende højtaler placeret oppe ved tavlen, begynder børnene at klappe. Enkelte børn synger med. En dreng styrer musikken og prøver at diktere det sidste store 'klap' ved at sige, som de voksne plejer at sige: Og Vi er i gang (Klap!). Børnene bliver straks stille, efter musikken er slukket, og læreren begynder at forklare dagens program.

Som med resten af campens virkemidler er der også undtagelser i denne forbindelse. Ved undervisningens begyndelse befinder der sig ofte flere børn ude på gangene eller i fællesarealet. Her er det tit de voksne, som enkeltvis må følge børnene ind i klasselokalet. Dette er også tilfældet i ovenstående eksempel, hvor drengen, som styrer musikken, lige forinden er blevet fulgt ind af en af campens socialpædagoger. Denne dreng vælger også at bryde den 'normale' struktur ved at stille sig op og 'agere' voksen i situationen. Det ændrer dog ikke ved det faktum, at det alligevel skaber en form for struktur og ro i undervisningen, der gør, at læreren kan få forklaret dagens program.

Struktur og genkendelighed i undervisningen og det, at 'vi alle er kommet for at lære noget og udvikle os', synes endvidere at blive skabt visuelt på campen, idet der overalt på campen hænger plakater, som indbyder til en hel særlig indstilling hos børnene, som ligeledes ønskes styrket gennem campen:

¹ Et andet virkemiddel, som campen benytter sig af i undervisningen, er, at børnene skal checke ind og ud på døren, hvor de fysisk flytter et navneskilt fra 'check out'-området på døren til 'check in'-området.

Plakaterne er placeret både i og uden for klasseværelserne, på gangene og i de fire forskellige zoner. På denne måde bliver børnene vedvarende mindet om de tre særlige ordsprog, som danner rammen om campens visioner for børnene.

Plakaterne med de tre udsagn: "Vi gør det sammen", "Vi bliver ved", "Vi udfordrer os selv", er en hel fast del af campens udsmykning. På en af plakaterne placeret i fællesrummet har der endda sneget sig et ordsprog fra Pippi Langstrømpe ind: "Det har jeg ikke prøvet før. Så det kan jeg godt".

Pippi-citatet forklares af campens kulturchef, som pointerer, at det handler om, at børnene ikke længere må sige: *"Det kan jeg ikke"*. I stedet kan man sige: *"Jeg kan prøve"*. Kulturchefen italesætter her, hvordan man på campen ønsker, at børnene skal imødegå udfordringer. Hertil står det også helt centralt for campen, at det ønskes, at børnene får rykket nogle grænser og prøvet sig selv af. Dette ses ligeledes i forbindelse med de daglige Personal Learning-aktiviteter samt flere af de aktiviteter under campen, hvor der er inviteret forskellige personer ind for at undervise børnene i parkour, rap osv.

Inde i klasselokalerne italesættes ligeledes den særlige måde at gå til udfordringer i undervisningen på. En lærerassistent forklarer det på følgende måde for børnene: *"Hvis ikke I har forstået det, siger I ikke: 'Det forstår jeg ikke', men I siger '(lærerens navn, red.), du har ikke forklaret det ordentligt'"*. Lærerassistenten flytter her fokus fra, at der skulle være nogle opgaver, børnene ikke kan forstå – eller måske endda ikke kan finde ud af, til i stedet at gøre det til hendes ansvar, hvis børnene ikke har forstået opgaven. På trods af at lærerassistenten i den pågældende situation flere gange gentager sætningen om, at børnene ikke må sige: *"Det forstår jeg ikke"*, synes børnene dog hurtigt at have glemt det igen og tyer hurtigt til at bruge netop udtrykket: *"Jeg forstår det ikke"*, når de kalder på en af de voksne, eller når de voksne kommer hen til nogle af de børn, som er gået i stå med en opgave.

Et andet tydeligt mønster er, at lærerne og lærerassistenterne hele tiden benytter sig af den anerkendende og forstående tilgang til børnene. Dette ses eksempelvis da børnene på campens anden dag skal testes ift. deres matematikfaglige og danskfaglige niveau. Her udtrykker flere af børnene usikkerhed og utryghed omkring testene. Inden testene går i gang, har flere af børnene samlet sig omkring en medarbejder, som meget beroligende siger: *"Bare rolig, man prøver bare sit bedste"*. Inde i en af klasserne for børnene på de ældste klassetrin understreger læreren desuden, at testene kun er til internt brug. En af lærerassistenterne giver sig i en klasse til at spørge den ansvarlige lærer om testene for at berolige børnene:

Lærerassistenten spørger: *"Kommer man til at se hinandens svar?"*

Læreren svarer: *"Nej, det gør man ikke."*

Lærerassistenten spørger: *"Er det normalt, hvis man er lidt nervøs?"*

Læreren svarer: *"Ja, det er helt normalt."*

Alt imens sidder børnene stille og lytter til det lille rollespil, medarbejderne opfører. I lokalet er en lærer, to lærerassistenter og otte børn fordelt ved hvert deres bord. Ved testens start, som i dette tilfælde er en diktat, falder der helt ro over klassen, og alle børnene virker meget koncentrerede og synes at have lagt nervøsiteten bag sig. De kigger

på læreren, der læser diktaten op, og søger herefter at skrive de forskellige ord i diktaten korrekt ned. Flere af børnene er så koncentrerede, at deres blik er fæstet på papiret fra start til slut af diktaten. Enkelte børn spørger nogle gange ind til nogle af ordene, stille og roligt, men ellers er der ingen uro i lokalet.

Efterfølgende er der individuelle læsetests på tid. Hvis børnene bliver forstyrret inde i klasselokalerne, så er de voksne der hurtigt med hørebøffer eller anden form for hjælp til at holde koncentrationen. Et eksempel, ligeledes fra første testdag, er, hvor børnene bliver færdige på forskellige tidspunkter med deres test. Herefter giver nogle af børnene sig til at lege ude i fællesrummet. Dette skaber et større støjniveau, som også kan høres inde i nogle af de klasseværelser, hvor nogle af børnene stadigvæk er i gang med deres tests. Så snart støjniveauet stiger, reagerer de voksne straks med at gå ud og hente hørebøffer og tilbyder dem til de tilbageværende børn, hvor flere tager imod en. En af pigerne, som har taget imod en hørebøf, begynder at vippe med sit bord, som står ujævnt på gulvet. Straks er en anden voksen henne ved hende med papir til at putte under det ben, som synes at være synderen til det vippende bord. Der er altså to voksne, som står klar til straks træde til og hjælpe ved problemer i denne situation.

De ekstra voksenressourcer og koncentrationsbesvær

Ovenstående eksempel illustrerer de mange ekstra voksenressourcer, som findes på campen sammenlignet med en almindelig folkeskoleklasse. Grundlæggende synes dette at være et af de allervigtigste virkemidler, når det kommer til at fastholde børnenes koncentration i undervisningen. Som allerede illustreret, når det kommer til undervisningens begyndelse, er der flere børn, som af forskellige grunde ikke har lyst til at gå ind i klasseværelset og har behov for fysisk at blive fulgt på vej af en voksen. Samtidig er der i forbindelse med undervisningen gentagne situationer, hvor børn forlader klasselokalerne. Her er der stort set altid en voksen, som har mulighed for at kunne følge med og tale med børnene. Dette opleves særlig virkefuldt, da det ofte lykkedes de voksne enten at få børnene med ind i undervisningen igen eller at få børnene til at sidde stille og roligt for sig selv med en bog eller en iPad og løse matematikopgaver. Der er dog ofte et behov for, at de voksne bliver siddende for at holde koncentrationen oppe hos børnene.

Denne rapport genfinder her mønstret fra Camp 2014-rapporten om de positive virkninger af de mange voksne. 2014-rapporten peger ligeledes på, at den største udfordring for undervisning er, at flere af børnene har utroligt svært ved at bibeholde koncentrationen omkring undervisningen – særligt når de voksne ikke lige fysisk er ved børnenes side. *Voksenkontakten* er hér helt central, hvor der både i 2014 og 2016 danner sig et tydeligt

mønster af et markant behov hos flere af børnene for at have de voksne tæt ved sig gennem det meste af undervisningen. Dette gør sig ikke kun gældende, når børnene vælger at forlade lokalet, men også i forbindelse med børnenes løsning af opgaverne, hvilket følgende beskrivelse fra observationsnoterne i en matematiktime illustrerer:

En dreng siger til en af lærerne: "Åhh, det er svært det her". Læreren kommer hen og hjælper drengen med et enkelt regnestykke. Da læreren vender sig om og går, stopper drengen igen med at regne, men sidder i stedet og kigger rundt omkring sig. Læreren er gået over for at hjælpe en pige, som endnu ikke er kommet i gang med nogen af regnestykkerne og i stedet for har siddet med hånden oppe og ventet på at få hjælp. To andre piger, der sidder ved siden af den pige, som får hjælp af læreren, siger, at de er blevet færdige. De har lavet 20 regnestykker, imens pigen endnu ikke har fået lavet et eneste.

Den overstående beskrivelse synes at illustrere det, som 2014 rapporten beskriver som værende: "... en form for opmærksomhedszone såvel som uopmærksomhedszone, hvor børnenes koncentration påvirkes af afstanden til læreren. Hvis læreren bevæger sig væk fra barnet, uden for denne usynlige zone, så mister barnet fokus på opgaven" (Frørup m.fl. 2018). Dette billede gør sig ikke kun gældende i den formelle undervisning, men ligeledes under 'læsebånd'², hvor der ofte opstår uro, snakken og leg, så snart de voksne ikke er fysisk til stede. I forhold til aktiviteten 'læsebånd' går der på campen heller ikke lang tid inden, at læsningen kommer til at dreje over på mange andre aktiviteter. Følgende observationsbeskrivelse stammer fra femtedagen på campen under læsebåndet:

Da jeg kommer ud i gården, står en voksen og kigger på, at syv børn leger – både piger og drenge. Der må være tale om en særaftale, siden børnene ikke er på deres zoner og i gang med at læse [...] Jeg går op i grøn zone, hvor der bliver tegnet i fællesrummet, imens et enkelt barn sidder og læser. Jeg spørger en voksen, om de lige laver noget andet end læsning, hvortil hun svarer: "Ja, der er jo lige det med koncentrationen".

Beskrivelsen illustrerer, at det til tider er svært for børnene at holde koncentrationen. Samtidig indikerer begge ovenstående eksempler nuancer i forhold til, at der er nogle af børnene, som godt kan holde koncentrationen – også selvom der ikke er voksne ved deres side. Dette repræsenterer den diversitet, der findes blandt børnene – både når det

² Læsebånd er en af de daglige aktiviteter, hvor børnene i en time skal læse i en selvvalgt bog. For at opmuntre denne læsning hænger der i nogle af zonerne plakater, hvor de respektive børn i zonen skriver op, hvor mange sider de har læst dag for dag.

kommer til koncentrationsniveau, men også når det kommer til faglige niveauforskelle. For selvom børnene er opdelt efter niveau i undervisningen, synes der at være en stor forskel internt på holdene, som forrige eksempel, hvor to piger har lavet 20 regnestykker, inden en tredje pige overhovedet er kommet i gang med sine regnestykker, tegner et tydeligt billede af. Dette relaterer sig også til "Sværhedsgrad og ventetid", som 2014-rapporten peger på som nogle af forklaringerne på børnenes koncentrationsproblemer. Hvis opgaverne opleves for svære – eller de voksne ikke lige har tid til at komme ned til børnene, så er det svært for børnene at holde koncentrationen.³

Undervisningens udfordringer

I det ovenstående afsnit er berørt, hvilke problematikker der ses i undervisningen og hermed i at få undervisningens virkemidler til at fungere optimalt. Herunder er nævnt koncentrationsbesvær hos flere af børnene samt store niveauforskelle fagligt blandt børnene. I dette afsnit vil der berøres nogle af de udfordringer, som campen står over for i gennemførelsen af undervisningen ud fra de pædagogiske og didaktiske ambitioner, som der er for undervisningen. Et problem der viser sig flere gange er dårligt vejr. I forbindelse med dette års camp nævner en af de voksne, som har været med på tidligere camps, at vejret i hendes optik har en særdeles negativ virkning på udfoldelsesmulighederne i undervisningen og det faglige materiales potentiale (Interview 4:13, s. 14). På campen regnede det flere dage, hvor der egentlig var planlagt undervisningsaktiviteter udenfor. Her måtte medarbejderne i stedet for se sig nødsaget til at udføre aktiviteterne indenfor. Omvendt – så snart der var den mindste smule tørvejr, skyndte medarbejderne sig ofte at tage børnene med udenfor i undervisningen. Medarbejdernes 'ønske om bedre vejr' og flere aktiviteter udenfor støttes ligeledes af teksten på planchen i en af drenge-zonerne, hvor drengene havde skrevet: "Mere uden for i undervisning".

En anden parameter, som synes at spille en rolle for flere af børnene, er, at "det er sommerferie – så skal man ikke gå i skole", som flere af børnene gentagne gange pointerer

³ Camprapporten 2014 påpeger ligeledes de muligheder, som lærerne har for at kunne fastholde børnenes koncentration. Herunder nævnes leg og konkurrence, som ses som positive redskaber til at holde koncentrationen. "Det er nemmere at få børnene til at koncentrere sig om svære opgaver, hvis det sker i legende øvelser og gerne med konkurrerende elementer," skriver forfatterne af rapporten. De legende og konkurrerende øvelser, som der også i dette års camp er flere eksempler på, kan få de ukoncentrerede børn tilbage til øvelserne igen.

over for lærerne som argument for, at de ikke er motiverede for at deltage i undervisningen. Denne pointe synes særlig udtalt i begyndelsen af campen, hvor børnene netop kommer fra lige at have fået sommerferie fra deres respektive skoler. Mange af campens deltagende børn kæmper med skolen til hverdag, hvorfor det for dem kan være yderligere hårdt at skulle bruge endnu mere tid på skolearbejde – når nu de endelig har fået sommerferie. Ytringen 'det er sommerferie' bruges desuden som argument i bredeste forstand for at søge at forhandle om rammerne på campen: "Det er sommerferie, så skal vi ikke tidligt i seng", "Må vi ikke godt, det er sommerferie..." osv.

Udfordringen med afholdelse af en camp i børnenes sommerferie ses også i børnenes vedvarende kommentarer om: "I sagde, det ikke var skole". Campen italesattes nemlig ofte af campens medarbejdere, som om det ikke var en skole i sådan en almindelig skoleforstand. Hertil følger udtalelser om, at det er en sjov måde, børnene skal lave opgaver på i campen. Udtalelserne om, at det er sjovt at være på camp, synes dog flere gange at blive brugt imod de voksne. "I sagde, det var sjovt", "Det er ikke sjovt at lave matematik", eller "I lovede, det ville være sjovt", lyder det ofte fra børnene. Flere af medarbejderne fortæller i interviewene, at det kan være svært at leve op til 'løftet' om en sjov skolegang, for eksempel på følgende vis:

"De [børnene] var bare sådan: 'I sagde, det skulle være sjovt! Det er overhovedet ikke sjovt. Tabeller, urgh.' At det skal være sjovt, det er så subjektivt. Vi kunne have sagt, at det var anderledes, der er flere regler... yes! Eller... Man kunne have sagt mange ting. Men børnene, de var blevet lovet, at undervisningen var sjov. Og der er altså nogle af børnene, jeg ved har lært rigtig meget, men de har ikke nødvendigvis haft det sjovt imens. De har måske haft nogle succesoplevelser. Men det har været efter blod, sved og tårer. [...] Jeg tror i hvert fald, der var – jeg havde i hvert fald en oplevelse af, at de på ingen måde altid syntes, det var sjovt. Og der tror jeg, de følte sig en smule snydt..." (Interview 5, s. 11)

”Det er fedt, man får nye venner” – børnenes perspektiv

I de ovenstående afsnit er den særlige fællesskabsstemning, der søges skabt på campen, blevet beskrevet med eksempler på virkemidler, der benyttes hertil, og som også danner rammen for undervisningen. En undervisning, som bærer præg af et ønske om at udfordre, men ligeledes anerkende de enkelte børn.

I dette afsnit præsenteres, hvordan børnene overordnet oplever campen, herunder dens pædagogiske redskaber og virkemidler. ”Det er fedt, man får nye venner” er et typisk svar på spørgsmålet om, hvordan det er at være på camp, sammen med svar som: ”Det er sjovt”. Så selvom undervisningen ikke altid vurderes lige sjov for børnene, opfattes campen overordnet meget positivt af børnene.

Lignende svar genfindes i et evalueringsspørgeskema uddelt af medarbejdere hen mod afslutningen af campen til de tilbageværende børn⁴. 39 ud af i alt 64 børn besvarer evalueringen med at vælge en ’meget glad smiley’ på spørgsmålet om, hvorvidt de har haft det sjovt på campen, og 18 børn sætter cirklen om den ’glade smiley’. Kun to børn svarer med en ’sur’ eller ’meget sur’ smiley, mens to børn ikke har besvaret dette spørgsmål.

På spørgsmålene om, hvorvidt undervisningen har været spændende, svarer størstedelen af børnene med en ’glad smiley’, nemlig 29 ud af de 64 børn, mens 10 svarer med en ’meget glad smiley’. 15 børn svarer hverken/eller, mens otte ud af de 64 børn (svarende til 13 procent) ikke mener, at undervisningen har været spændende. Sammenholdes denne svarfordeling med forrige camp i 2015, ses en ret markant forskel mellem de to campårgange, idet der i 2015 var et markant større antal børn, der vurderede undervisningen som spændende, nemlig 24 procentpoint flere.

Børnene på camp 2016 vurderer overvejende, at de har lært noget på campen, idet 81 procent svarer med enten en ’glad’ eller ’meget glad smiley’ på spørgsmålet, om de har lært noget. Dette procenttal var i 2015 helt oppe på 93 procent af børnene, og et lignende mønster ses i forhold til, om børnene selv vurderer, at de er blevet bedre til matematik

⁴ Kun 64 børn har svaret på evalueringsskemaet ud af de knapt 100 børn, der fra begyndelsen var til stede på de to camps. (De to sideløbende camps for de yngre og ældre børn er her slået sammen). En stor del af de børn, som ikke har svaret på spørgeskemaerne, er børn, som af forskellige årsager er taget tidligere hjem fra campen.

og dansk. Her ligger svarmønstrene i 2016 sammenholdt med 2015-årgangen henholdsvis 16 og 13 procentpoint lavere. Dette mønster korresponderer med de konkrete faglige resultater af før- og eftertestene under de 14 dages campforløb, hvor børnene i følge camplederen i 2016 har rykket sig fagligt mindre end de børn, der deltog i 2015-campen.

2016-evalueringen bærer dog grundlæggende præg af børn, der har oplevet at have det sjovt, været trygge, og som synes, at de voksne har været søde. Observationerne underbygger billedet af overvejende glade børn med tætte relationer til hinanden og de voksne. Særligt også børnenes hurtige intimitet med hinanden – og de voksne – stod tydeligt frem. Allerede på første dag ses nogle piger komme løbende hånd i hånd, og inden alt for længe kalder flere også hinanden for 'bedste venner'. Der går heller ikke lang tid på campen, inden børnene knuser hinanden og de voksne godnat ved sengetid.

Mønstret med tætte relationer genfindes også i de kommentarer, som børnene har mulighed for at skrive sidst i deres evalueringer, hvor de bliver spurgt om: *"Hvad var din bedste oplevelse på Learning Camp?"*. Selvom børnene egentlig bliver spurgt om én konkret oplevelse, svarer otte ud af 19 børn, der har besvaret dette spørgsmål, med svar a la: 'At få nye venner eller at blive venner med nogle bestemte af de andre børn'. De øvrige svar går på mere konkrete oplevelser, som da rapperen Andy Up var på besøg, mens der er nogle enkelte, som skriver, at 'det hele' ved campen har været godt. Ved et efterfølgende spørgsmål: *"Har du andre kommentarer eller idéer?"*, er der 42 af børnene, der har kommenteret, hvoraf 12 af børnene igen fremhæver det at have fået nye venner som noget særligt.

De nære relationer børnene imellem skal ligeledes ses i forlængelse af, at nogle af børnene på campen til dagligt ikke er vant til nære venskaber, og nogle af børnene har desuden mobning tæt inde på livet, hvilket en af de interviewede medarbejdere har bidt særligt mærke i:

"Jeg kan huske en episode med en af mine piger. Jeg var primærvoksen for tre piger. Og den ene fortalte mig i starten, at hun blev mobbet derhjemme. Og hun kunne godt mærke, der her på campen var nogle nye veninder og sådan noget." (Interview 1, s. 1)

Den pågældende medarbejder nævner denne særlige episode helt i begyndelsen af interviewet som en særlig positiv episode, som hun tænker tilbage på. I relation til mobning svarer 88 procent af børnene i evalueringen, at de ikke er blevet mobbet på campen, og 89 procent svarer, at de ikke har mobbet andre. Billedet af, at børnene særligt fremhæver de nye venskaber som positive, ses også i forrige års camp-evalueringer. På campen i 2014 gennemførtes en børneevaluering, som viste, at 70 ud af 100 børn oplevede at have fået nye venner på campen. Endda oplevede nogle af børnene, at de for første gang havde prøvet at få en ven (Frørup m.fl. 2018)

I forbindelse med betydningen af de nære relationer fortæller camplederen desuden, at det her med de nære relationer mellem børn, der er i lignende livssituationer, er 'en positiv sideeffekt', som de igennem årene er blevet mere opmærksomme på i Lær for Livet:

"Da Lær For Livet blev designet, havde man ikke en opmærksomhed på betydningen af de relationer, børnene kom til at skabe med hinanden, [...] men vi har kunnet se henover årene, at det er noget, som børnene italesætter meget tydeligt, at det betyder rigtig meget. Det betyder rigtig meget at møde nogle, som har de samme livsvilkår, som man selv har. At det betyder rigtig meget at skabe et fællesskab med nogen, som har det samme udgangspunkt. Især de børn, der er i plejefamilier, oplever at være ret alene med deres situation [...] at man kan gå rundt og opleve, at man er det eneste barn i hele verden, som er anbragt, for man siger det ikke højt, og når der ikke er nogen, der siger det højt, så får man ikke øje på de andre børn, der potentielt er på ens skole, som er i samme situation som en selv. [...] Og det pludselig at være i fællesskab med nogen, som kan nikke genkendende til og har oplevet noget af det samme, som ikke synes, man er mærkelig eller anderledes, det kan vi høre, har en stor betydning for børnene. Og det knytter dem sammen på en særlig måde. Så det er en positiv sideeffekt af programmet, som var lidt uforudset..." (Interview 2, s. 13-14)

Camplederen udtrykker meget sigende de unikke venskaber, som børnene på campen har mulighed for at indgå i – nemlig venskaber med andre børn, som også er anbragte. Nogle af børnene har måske aldrig før mødt andre børn, som er i samme situation som dem selv, hvorfor der på campen skabes rum for at kunne tale åbent om det at være anbragt. En anden medarbejder fortæller om en lignende oplevelse med en af pigerne fra campen;

"... og det giver dem også denne her aha-oplevelse af, at der er andre, der har det ligesom dem selv. For de møder jo ikke så mange andre anbragte børn derhjemme. Og jeg snakkede også med en af 'mine piger' på et tidspunkt, hvor hun sagde: "Ej, det var så rart at snakke med de andre," fordi de forstod hende. (Interview 1, s. 10)

Børnene beretter om lignende udsagn, når de bliver spurgt om, hvorfor det var godt at være på camp: "Man kan snakke med andre, som har det ligesom mig", forklarer en af pigerne for eksempel. To af drengene sidder ligeledes en dag inde i et af klasseværelserne og taler åbent om, hvorfor de ikke kan bo hjemme ved deres forældre på fuld tid grundet forskellige omstændigheder hos deres forældre, der gør, at de ikke kan have børnene hjemme. Som den ene af drengene forklarer det: "Derfor kan min mor ikke have os børn hjemme." Sådanne samtaler syntes netop nemmere at føre, når man er sammen med andre, der er i samme situation og dermed har en forståelse for, hvorfor man eksempelvis

ikke kan bo hjemme ved sin mor og far. Camplederen beretter i forlængelse af forrige udsagn videre:

"Ja. Børn som sidder og snakker helt naturligt: "Min mor er også psykisk syg". Det er ikke mange steder, man oplever, at man kan tale om sådan nogle ting på den måde, og jeg oplever, at det både handler om grunden til anbringelsen, men også om børnenes egne udfordringer, som der også er en høj grad af forståelse for og rummelighed i forhold til, hvad de slæber rundt på af diagnoser, og hvad de kan tale om på en meget naturlig og ukompliceret måde." (Interview 2, s. 15)

Intensiteten for både børn og voksne – konflikter, hjemve og trætte medarbejdere

Ovenstående afsnit belyser positive 'sideeffekter' af campen for børnene, hvor det særligt er de unikke venskaber, der kan skabes på en camp, som synes helt fremtrædende. Under observationerne viser sig dog også gentagne episoder, hvor børn af den ene eller anden grund ikke synes at trives, hverken fagligt eller socialt. Der ses i observationerne et tydeligt billede af børn – ofte de samme børn – som gentagne gange 'løber væk' fra de forskellige situationer, de befinder sig i, herunder såvel undervisningen som de daglige sportsaktiviteter. Enkelte børn kan også blive udadreagerende eller omvendt lukke sig inde i sig selv og i stedet for holde sig helt for sig selv. Disse reaktioner er i mange tilfælde afledt af interne skænderier eller diskussioner mellem børnene eller som en form for afvisning af undervisningen.

Problemer mellem værelseskammerater er et hyppigt opstået problem, hvor medarbejderne løbende må forholde sig til og overveje, om de skal have rykket rundt på nogle af børnene. I camprapporten fra 2015 skriver Lær for Livet i denne sammenhæng: *"Hvis det sker, at nogle børn ikke kan fungere sammen på et værelse, så finder de voksne en bedre konstellation. Det betyder, at børnene oplever at blive taget alvorligt, og at det er muligt at ændre på situationen, hvis noget fungerer dårligt."* (Lær for Livet, camprapport 2015).

I observationerne ses det at fylde meget hos børnene, såfremt de ikke har en god relation til deres værelseskammerater, og særligt båndet til én eller i nogle tilfælde to konkrete værelseskammerater vurderes essentielt for børnenes trivsel på campen. Dette skal ses i sammenhæng med, at børnene bor tæt sammen og i 14 dage er 'tvunget' til at være sammen på godt og ondt, hvilket kan skabe en intensitet, som børnene ikke er vant til hjemmefra. Ved de daglige 'godnat-seancer' træder forskellen mellem de mere 'harmoniske' og de 'uharmoniske' værelseskammerater ofte frem:

På et af værelserne masserer to piger hver aften hinanden, inden de sammen med en voksen læser højt af en af den voksnes fagbøger. Disse to piger ses ofte hånd i hånd i løbet af dagen og holder sig generelt tæt på hinanden.

Omvendt er der de situationer, hvor værelseskammerater ender med at tære hårdt på hinanden. Til medarbejdernes aftenmøder berøres ofte episoder, hvor børn har været oppe at skændes på værelserne og generelt ikke kan enes. Konflikterne holdes ikke udelukkende på værelserne eller enkelte børn imellem. I flere af zonerne opleves ofte en 'afsmittende' effekt, hvis nogle børn ikke trives, som nedenstående observationsnoter er et eksempel på:

Til aftenmødet fortæller en medarbejder, at der i hendes zone er en pige, som fylder rigtig meget på en negativ måde, som hun forklarer det. Dette opleves at have en afsmittende effekt på flere af de andre piger i zonen. Hun forklarer, at en af pigerne i zonen har fortalt hende, at hun bliver negativt påvirket af den pågældende pige.

Medarbejderen forklarer i situationen den effekt det kan have, at børnene er så tæt sammen i zonerne. Samhørighed i zonen synes her at være i spil. En anden zone ender hen mod slutningen med at blive reduceret til kun at have tre drenge tilbage. Flere af medarbejderne forklarer i denne sammenhæng dette med, at det kan skyldes, at når først ét barn er taget hjem, 'smitter' dette af på de andre. Hjemve fylder i denne forbindelse også en stor del for mange af børnene: *"Det er fint at være her, men jeg savner mine plejeforældre,"* fortæller et af børnene eksempelvis en dag. Hjemve bliver ligeledes italesat på medarbejdermøderne om aftenen som en vedvarende problemstilling, medarbejderne oplever hos børnene, og som hen imod slutningen af campen også ender med at være medvirkende til, at flere børn må forlade campen.

Hjemve er dog sjældent den eneste forklaring på, at børnene forlader campen, hvor det i sidste ende er campledelsens beslutning, hvornår børn vurderes at have bedst af at komme hjem. Her bruges ofte betegnelser som: *"Børnene er fyldt op", "Barnets batterier er brugt op, og der er behov for at komme hjem og lade dem op igen"*. En af medarbejderne argumenterer desuden med intensiteten i selve campens rammer som en del af forklaringen på, hvorfor nogle børn bliver 'fyldt op':

"14 dage, det er rigtig meget tid at være på hele tiden, man er på hele tiden socialt, og man er også på hele tiden fagligt, og det er rigtig lang tid for børn, og der er bare nogle, der bliver fyldt op af det, som ikke kan være her mere. Det er også forståeligt, de kommer fra noget, hvor de ikke er så vant til at være i sådan nogle intense rammer, så det er en ret heftig oplevelse." (Interview 3, s. 2)

Som medarbejderen i det ovenstående citat argumenterer for, er der 'intense rammer' på campen, hvor børnene vedvarende er 'på' både fagligt og socialt. Anskues campens program, er der også dagen lang lagt planer for børnene.

PROGRAM	
07.30-08.15	Morgenmad
08.15-08.45	Morgensamling
08.45-09.30	Aktivitetsbånd
09.30-11.30	Undervisning
11.30-12.30	Frøkost
12.30-13.30	Læsebånd
13.30-15.30	Undervisning
15.30-16.00	Mobiltid
16.00-17.15	Personal Learning
17.15-18.00	Aftenmad
18.00-19.00	Aktivitetsbånd
19.00-20.00	Zonemøde

I camphåndbogen forklares det faste og tætte program på følgende måde: "Vi gør os umage med at skabe tydelige rammer for campen og lægger programmet, så der skabes faste rutiner". Hertil nævnes: "Det er vores erfaring, at de faste rammer og rutiner skaber tryghed for børnene." Argumenterne omkring 'tydelige rammer' og 'faste rutiner', som skaber tryghed, synes her at falde i forlængelse af argumenterne om campens 'kulturelle element' og de mange omtalte virkemidler. Dog nævnes, at der også er plads til at afvige fra programmet, hvilket der i flere tilfælde på campen blev gjort brug af (Camphåndbogen 2016, s. 9).

Det faste og tætte program er et tema, som går igen i alle interviews med medarbejdere, som alle nævner, at de finder programmet meget intenst. En af medarbejderne udtaler i forbindelse med generelle kommentarer og indtryk fra campen følgende: *"... en anden ting jeg kommer i tanker om, det er også ift. strukturen, altså der var jo planer hele tiden for dem. Og de var totalt udmattede."* (Interview 1, s. 3-4)

Ifølge den pågældende medarbejder ville det være rart med nogle flere pauser og tid til 'fri leg' hos børnene. Dette nævner flere af de andre medarbejdere ligeledes i deres interviews. Medarbejderne lægger desuden vægt på, at det ikke kun er børnene, der bliver udmattede, -det gør de også selv: *"... og det var også det her med, at det var så lang tid og kort tid på samme tid, ikke? Altså ... Vi var trætte, og de var trætte..."* (Interview 5, s. 2). De intense rammer synes generelt at skabe en træthed hos medarbejderne, som også sjældent har mange pauser i løbet af en dag. *"Jeg synes faktisk, at arbejdsforholdene var rigtig dårlige,"* nævner en anden af medarbejderne eksempelvis og begrundet det med de manglende pauser.

Trætheden og de manglende pauser fylder desuden en markant del i observationerne. Til mange af aftenmøderne er det et fast tema, og en aften vælger en af socialpædagerne eksempelvis at inddrage en meditationsøvelse for at prøve at give medarbejderne lidt fornyet energi. Samtidig prøver ledelsen også flere gange at hjælpe medarbejderne med at få skabt nogle flere huller i deres dagligdag og få givet dem nogle flere pauser. For flere af de voksne begynder det med tiden at hjælpe lidt på presset, mens andre sidder tilbage med en overordnet følelse af hårde vilkår for medarbejderne som pointeret i ovenstående udsagn. En anden medarbejder fortæller om sine oplevelser:

"Det kan godt være, at ledelsen, som bestemmer på campen, sagde, at man bare kan tage nogle pauser på nogle tidspunkter, men det er bare svært, når man sidder med sådan et personligt skema. Så føler man, at man burde være på. Hvis man tager en pause, så tænker man, at der er noget, der ikke er dækket ordentligt ind, fordi man står på skemaet på det tidspunkt. Så det synes jeg personlig selv, det var virkelig hårdt at skulle være så meget på" (Interview 3, s. 3)

Medarbejderen forklarer i citatet en 'dårlige samvittighed' over at holde ekstra pauser over for både børnene og ens zonekollegaer – også selvom det netop er noget, ledelsen anbefaler de voksne. Der synes altså for den pågældende medarbejder at være behov for, at der i det personlige skema er indlagt flere pauser, således at medarbejderen kan slappe af med 'god samvittighed'. Behovet for flere pauser bliver desuden pointeret af flere af de voksne i medarbejderevalueringerne. *"Den sidste uge havde jeg ½ times fri fra*

6.30 til 23.30,” skriver en medarbejder som eksempel på manglende pauser i evalueringen.

I forlængelse af de ovenstående problemstillinger om træthed og manglende pauser nævner flere af medarbejderne også – både i interviews og evalueringerne – at det særligt er i perioder, hvor de er allermest trætte eller udfordrede af børnene, at det kan være svært for dem at opretholde den gode stemning, som ligger i campens rammer:

”Jeg blev provokeret af forventningen om, at man som (frivillig) voksen hele tiden opfører sig på en bestemt måde og undertrykker eventuelle negative følelser. Det er ekstremt hårdt og ret grænseoverskridende at skulle være med på den meget positive stemning (boogaloo, knipsning, ’klappe timen i gang’ osv.), hvis man ikke føler den selv. Igen taler jeg om mig selv, men jeg oplevede det samme hos nogle af børnene,” skriver en anden medarbejder i evalueringen.

’Forventningen’, som medarbejderen her betegner den, ligger i, at medarbejderne jo netop forventes at tage del i skabelsen af den vedvarende særlige, positive campstemning. I evalueringerne nævnes desuden af flere medarbejdere, at de ikke finder, at der er plads til ’det negative’, herunder negative følelser, eksempelvis på aftenmøderne. Noget enkelte medarbejdere ligeledes italesatte til aftenmøderne på campen. En af de interviewede medarbejdere uddyber endvidere, hvordan det eksempelvis kan være hårdt at skulle danse campdans, når man ikke lige føler for det:

”Det kan godt blive hårdt for mig i sidste ende, hvor man bare er helt bombet, og når man så skal stå og være med til sådan en campdans. Jeg kan huske, at dagen efter at ’mit barn’ var taget hjem, og jeg skulle stå der og være med i campdansen, det blev lidt hårdt, fordi jeg var ikke helt – der var lidt af min glæde forsvundet, [...] Men man var selvfølgelig nødt til at gøre det alligevel, for man skal jo ikke vise børnene, at man er mærket, man skal jo ikke vise dem, at man har det sådan lidt hårdt, fordi de skal jo gerne se, at man er på. Men der er jo momenter, hvor det er hårdt alle de her ting, der skal være så positive for os voksne, når vi sådan lige er lidt ramt.” (Interview 3:8, s. 9)

Som medarbejderen forklarer i det ovenstående citat, så kan episoder såsom at ’miste et af sine børn’, som man har været kontaktperson for, være episoder, som kan gøre det svært at blive ved med at bevare den gejst, som campen i kraft af sine mange fællesskabende virkemidler kræver. Som medarbejderen ligeledes pointerer, så hev medarbejderen dog op i sig selv for børnenes skyld. I forlængelse heraf bemærkes det ligeledes gentagne gange under observationerne, hvorledes medarbejdernes frustrationer og træthed bliver gemt væk, når de er sammen med børnene, hvor medarbejderne som oftest opleves yderst smilende, glade og positive. Dette netop på trods af de mange arbejdsopgaver,

medarbejderne har. En af medarbejderne forklarer eksempelvis, hvordan det at skabe rammerne på campen i sig selv kræver mange ressourcer:

"Der skal mange overvejelser ind i at skabe rum med rammer, ikke? Altså, hvilke rammer er der på zonen, hvilke rammer er der i klasselokalet, hvilke rammer har vi omkring spisebordet, hvilke rammer har vi, når vi går frem og tilbage fra ting, hvordan hopper vi på trampolin, hvordan er vi sammen. når vi laver perler – altså. Det er jo en milliard ting i virkeligheden. [...] Jeg tror ikke, jeg synes, det er en god løsning, at der er nogle voksne, der gør alt. [...] Også bare fordi at vi løb altså virkelig stærkt. Og det gjorde alle." (Interview 5, s. 5-6)

Medarbejderen påpeger i det ovenstående citat, at det er hårdt at 'gøre alt', her understået både at stå for undervisning og alt ind imellem – fra måltider til trampolinregler m.m.

En anden videre problemstilling, som medarbejderen rejser i forlængelse af det ovenstående interview, er en oplevelse af et behov for flere socialpædagoger på campen og herunder mere pædagogisk guidning: *"... der var jo hele tiden bud efter dem (socialpædagoger, red.), der var jo bare ikke nok af dem. Jeg synes i hvert fald sagtens, vi kunne have brugt en kun i vores zone." (Interview 5, s. 6)*

Behovet for flere socialpædagoger understreges gentagne gange på campen og i interviewene med nogle af campens medarbejdere (Interview 3, s. 6-7; Interview 1, s. 10) samt i flere af medarbejdernes evalueringer. I denne sammenhæng bemærkes det også, at det i camphåndbogen står skrevet, at der er én socialpædagog per zone, men der var kun to socialpædagoger på campen til de i alt fire zoner. En anden medarbejder påpeger lige netop dette forhold: *"Jeg synes, det er helt vildt, at der ikke var flere socialpædagoger med. Det der med at man kun var to – til halvtreds børn i fire forskellige zoner." (Interview 1, s. 10)"*.

Som medarbejderne her berører, er der ofte på campen rift om socialpædagogerne, hvilket ligeledes træder tydeligt frem i observationerne. Socialpædagogerne er netop med på campen for at løse de vedvarende konflikter, som opstår med – og mellem børnene og flere gange på campen ender socialpædagogerne med at skulle skynde sig fra konflikt til konflikt eller der ses situationer, hvor de øvrige medarbejdere skal lede forgæves efter allerede optagede socialpædagoger.

Faglig sparring og forskellig faglig ballast

I forlængelse af problematikken omkring ønsket om flere socialpædagogiske ressourcer synes det væsentligt at nævne, hvorledes medarbejdergruppen på campen består af

medarbejdere, som kommer med hver deres baggrund, faglige formåen og erfaringer – noget der skaber både muligheder, men også udfordringer.

Nogle af medarbejderne kommer fra Teach First-programmet, hvoraf nogle aldrig har arbejdet med børn før. Teach First-undervisningsassistenterne er også netop med, fordi det er en del af deres uddannelse og for at lære (Camphåndbog 2016, s. 7). Andre medarbejdere har rig erfaring som lærere i folkeskolen, endda nogle med specifikke erfaringer med målgruppen samt flere års erfaring fra tidligere Lær for Livet Learning Camps. Dette skaber muligheder i form af faglig sparring, erfaringsudveksling og læring. Campens medarbejderstruktur er desuden opbygget således, at der er fagchefer i både dansk og matematik, som står for det faglige indhold og agerer faglig support i matematik- og danskundervisningen, hvortil der yderligere er knyttet to dansk- og to matematiklærere. I forhold til læringsudbyttet svarer knap 85 % af medarbejderne på begge sommercamps, svarende til 33 ud af de adspurgte 39 medarbejdere, at de '*i høj grad*' synes, at de har lært noget ved at være med på Learning Camp, som de kan bruge professionelt eller privat. Samarbejdet med kollegaerne vurderes desuden overvejende positivt, hvor knap halvdelen af de adspurgte – 19 ud af 39 medarbejdere – svarer, at samarbejdet fungerede '*godt*', og hertil svarer 16 af medarbejderne, at det fungerede '*virkelig godt*'. Kun fire medarbejdere vurderer samarbejdet som værende '*mindre godt*' eller '*ikke godt*'.

Disse besvarelser stemmer overens med billedet af medarbejdere, som står sammen og hjælper hinanden og har svært ved at holde fri eller tage pauser, fordi de ved, at kollegaerne godt kan bruge deres hjælp. Medarbejdere pointerer dog ligeledes, at de til tider oplevede faglig uenighed om, hvordan bestemte situationer skulle håndteres. Som flere forklarer det, oplevede de selv en forskel i pædagogisk og didaktisk fremgangsmåde over for børnene i forhold til, hvordan Teach First-undervisningsassistenterne griber det pædagogiske arbejde an sammenholdt med, hvordan flere af lærerne griber det an. Hertil opleves desuden til tider faglige uenigheder blandt lærerne og socialpædagogerne.

En af medarbejderne på campen beskriver sin egen erfaring med konkrete forskelle mellem lærerne og Teach First undervisningsassistenterne, b.la. i form af hvorvidt det er tilladt *at sige nej* til børnene. Hvor den pågældende medarbejder oplever det som om, at undervisningsassistenterne fra Teach First har fået at vide, at de *ikke må* sige nej til børnene uanset situationens karakter. Omvendt oplever medarbejderen, at de uddannede lærere ofte siger nej og sætter mere konsekvente rammer for børnene. Denne medarbejders oplevelser illustrerer den oplevede forskel mellem de forskellige medarbejdergrupper. Oplevelser som ligeledes går igen i observationerne. Et eksempel kan trækkes frem

i forhold til, hvor meget man må eller ikke må hjælpe børnene i forbindelse med de indledende tests, hvor en tydelig uenighed udspiller sig i klasseværelset. Uenighederne findes også ofte i fortolkningen af campens regler og rammer. Her opstår et billede i observationsnoterne af, at særligt undervisningsassistenterne ofte bliver i tvivl om rammerne og tyer til hjælp fra ledelsen ved tvivlsspørgsmål om eksempelvis, hvorvidt børnene må gå i hallen og lege, når der er zonemøde om aftenen. Uenigheden om reglerne og behovet for konsekvente regler er ligeledes et omtalt og vedvarende tema til aftenmøderne blandt medarbejderne.

I interviewene forklares forskellene i medarbejdergruppen ligeledes med nogle af de Teach First-studerendes manglende erfaringer med børn – herunder udsatte børn. I et af interviewene med en Teach First-medarbejder uddybes, hvordan vedkommende ikke føler sig godt nok forberedt på den pædagogiske opgave på campen:

“Vi er jo totalt amatører, når det kommer til de her børn. De har bare nogle helt særlige behov. Og man gør det, man kan. Man giver jo af sig selv – giver og giver og giver. Og når man ikke har det professionelle og uddannelse i at kunne være med de her børn, så bliver det det personlige, man trækker på. Og det er sindssygt hårdt.” (Interview 1, s. 10)

Medarbejderen forklarer i ovenstående citat en manglende professionalisme, hvorfor vedkommende har måttet trække på egne personlige kompetencer i løsningen af opgaverne. En af campens uddannede lærere forklarer i forbindelse hermed: “... og så er der det her Teach First, hvor nogle af dem faktisk ikke har haft så meget med børn at gøre endnu, det er sådan lidt, hvad kan man sige... De tager lidt det, der virker mest logisk for dem (Interview 3, s. 11-12).

Begge medarbejdere – både den studerende fra Teach First-programmet samt den uddannede lærer synes her at pege på, at det for nogle af Teach First-undervisningsassistenterne er vanskeligt at løse deres arbejdsopgaver med den nødvendige professionelle viden og erfaring, som de begge vurderer, der er behov for. Senere i interviewet fortæller den pågældende Teach First-studerende desuden:

“... og en anden ting, jeg gerne vil give med videre, det er egentlig i forlængelse af det, jeg sagde før, med at vi måske var... vi var på ingen måde lige så godt klædt på som socialpædagogerne, selvfølgelig, men vi var heller ikke særligt godt klædt på, bare ift. det her med at forstå, hvad det er, de [børnene, red.] kommer fra. Altså forstå, hvad er en plejefamilie, hvad er et opholdssted, de der ting, hvor... der var jeg sgu sådan lidt tabt nogle gange. Det ærgrede mig, for jeg vil jo gerne forstå deres virkelighed derhjemme. Og jeg tror, at nogle af dem ville også gerne have, at jeg forstod dem. Jeg havde en pige, der gik i gang med

uopfordret at fortælle om sin barndom. [...] Altså nogle virkelig hardcore ting, som hun gerne ville fortælle mig om. Og jeg kan huske, at jeg ærgrede mig over, at jeg ikke havde større forståelse for systemet. [...] Jeg ved ikke, hvordan det fungerer. Det synes jeg, at de [Lær for Livet, red.] skulle... Det kunne de med fordel gøre lidt ud af at sætte os ind i, inden vi kommer.” (interview 1, s. 11)

Medarbejderen påpeger her oplevelsen af ikke at føle sig 'godt klædt på' til opgaven i form af manglede viden omkring, hvad det vil sige at være et anbragt barn. Denne pointe er også at finde i medarbejdernes evalueringer: *”Jeg oplevede, at lærerne fra Teach First ikke følte sig klædt på til opgaven. Det virkede til, at de manglede mere viden omkring, hvordan man tackler udsatte børn...,”* skriver en af medarbejderne blandt andet som ekstra kommentar i evalueringen. Dette synes endvidere at pege tilbage til den tidligere pointe med, at flere af de Teach First-studerende ender med at trække på egne personlige ressourcer frem for professionel viden i arbejdet på campen. På spørgsmålet omkring, hvorvidt medarbejderne synes, *”at personalet som helhed har haft de nødvendige kompetencer til at give børnene en tryk oplevelse og støtte deres faglige og personlige udvikling”*, svarer en femtedel af medarbejderne 'i høj grad', hvor lidt over 40 % svarer 'i nogen grad' og knap 40 % 'i mindre grad'. Svarene på dette spørgsmål viser dermed, at størstedelen af medarbejdergruppen, nemlig 80 %, oplever, at medarbejdergruppens kompetencer kun i nogen eller mindre grad har været tilfredsstillende i forhold til at dække campens målsætninger om tryk og faglig samt personlig udvikling hos børnene.

Det skal her understreges, at det ikke nødvendigvis kun handler om, at det er undervisningsassistenter fra Teach First, der ikke har de nødvendige kompetencer. I de kvalitative svar medarbejderne har givet i evalueringen, peger flere af medarbejderne på, at de også oplever inkompetente lærere. En af de studerende fra Teach First forklarer eksempelvis: *”I [Lær for Livet. Red.] bør være bedre til at finde kvalificerede lærere, der magter at tage lærerrollen på sig og virke som guide for os lærerassistenter.”* I forlængelse heraf er det vigtigt at have in mente, at medarbejdersammensætningen på campen synes at være afhængig af lærerne, som kan være støttende og guide de Teach First-studerende, som netop er med på campen for at lære. 'Problematikken' med Teach First-studerendes manglende kompetencer kan dermed ligeledes ses som et udtryk for, at campens lærere ikke har kunnet hjælpe og støtte de Teach First-studerende tilstrækkeligt. Helt grundlæggende i denne diskussion peger flere af medarbejderne desuden på behovet for mere tid til faglig sparring blandt medarbejderne, hvilket flere mener ville kunne mindske faglige uenigheder eller uklarheder.

I forlængelse af de ovenstående synspunkter omkring i hvilket omfang medarbejderne vurderes at have de nødvendige kompetencer, synes et særligt bemærkelsesværdigt mønster at træde frem i forhold til spørgsmålet i evalueringen angående, hvorvidt medarbejderne synes, *"at personalet som helhed har haft de nødvendige kompetencer til at give børnene en tryk oplevelse og støtte deres faglige og personlige udvikling."* Mønstret træder frem, når der kigges på forskellene mellem de to sommercamps. På campen som denne rapport tager udgangspunkt i, svarer en tredjedel af medarbejderne *'i mindre grad'* på spørgsmålet om, *"hvorvidt personalet som helhed havde de nødvendige kompetencer"*, hvor der på den anden *'søster-camp'* kun er lige under en femtedel af medarbejderne, der vurderer personalet samlet til *'i mindre grad'* at have de nødvendige kompetencer. Omvendt vurderer en tredjedel af medarbejderne på *'søster-campen'* *'i høj grad'*, at medarbejderne som helhed har de nødvendige kompetencer, hvor der på den observerende camp kun er en enkelt medarbejder, der erklærer, at personalet *'i høj grad'* har de nødvendige kompetencer.

Der ses dermed en tendens til, at medarbejderne på den observerede camp vurderer den samlede medarbejdergruppes kompetencer som værende mindre tilfredsstillende, end hvad der er tilfældet på den anden *'søster-camp'*. I forhold til spørgsmålet om, hvorvidt medarbejderne følte sig *"generelt forberedt til deres opgaver på campen"*, ses en lignende forskel mellem de to camps. Kun 5 % af medarbejderne følte sig *'i høj grad'* forberedt inden campen på den observerede camp mod knap 30 % på *'søster-campen'*. På *'søster-campen'* svarer 15 % af medarbejderne, at de følte sig forberedte *'i mindre grad'*, hvor dette tal er oppe på knapt 30 % på den observerede camp. Disse forskelle i medarbejdernes vurderinger af den samlede medarbejdergruppes kompetencer og egne følelser af at være forberedt til campens opgaver kan sætte spørgsmålstegn ved, om der generelt har været mere kompetente voksne med på den *ikke-observerede* camp. Dette rejser endvidere nogle spørgsmål omkring, hvorvidt nogle af de fund, der er gjort i nærværende rapport, ville have set anderledes ud, såfremt den anden camp var blevet observeret.

Litteratur

Frørup, A. K., L. Ladefoged og S. Langager (2018). *Lær for Livets Learning Camp 2014 - en feltberetning*. DPU/AU

Teach First Danmark 2017. <http://teachfirst.dk/> besøgt den 27.06.2018

Materialer fra Lær for Livet:

Lær for Livet - Camp Håndbog 2016

Learning camp. <https://laerforlivet.dk/learning-camp/>

Om lær for livet. <https://laerforlivet.dk/om-laer-for-livet/vores-arbejde/>

Lær for Livet – Camp rapport 2014

Lær for livet – Camp rapport 2015

